

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

№ 17 (188) ЛІСТАПАД 2014 ГОДА

Цытата нумара:

Нішто так не перашкаджае дабрабыту і свабодзе людзей, як вялізныя імперыі

Алексіс Токвіль, французкі гісторык

У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

ЧАКАЦЬ АЎТОБУС НА НЕАБСТАЛЯВАНЫМ ПРЫПЫНКУ

Ужо больш двух месяцаў наведвальнікі Гарадоцкай райпаліклінікі вымушаны чакаць грамадскі транспарт на неабсталяваным прыпынку, каб вярнуцца дамоў

На пачатку верасня пры вядзенне працы па будаўніцтву лыжаролернай трасы быў ліквідаваны стацыянарны аўтобусны прыпынак каля Гарадоцкай райпаліклінікі ў непасрэднай блізкасці да трасы.

З таго часу гучна прайшлі "Дажынкі" з адкрыццём першай чаргі гэтай трасы. Таксама ўладныя чыноўнікі паказалі на пачатку лістапада гэтую трасу рэйс-дырэктару Кубкаў свету IBU Боруту Нунару.

За ўсімі гэтымі падзеямі наведвальнікі Гарадоцкай паліклінікі назіралі з неабсталяванага прыпынку. Добра яшчэ, што гэтая восень прайшла без зацяжных дажджоў. Але і гэтай зімой пры абыякавасці ўладаў наведвальнікі паліклінікі могуць чакаць грамадскі транспарт без укрыцця.

Пакуль маршрутныя аўтобусы пасажыры чакаюць на пешаходнай дарожцы. Ці будзе абсталяваны аўтобусны прыпынак у больш падыходзячым месцы пакажа час.

Л. Антонаў

ЗДАРОВЫ ЛАД ЖЫЦЦЯ

ФАК ЗАПРАШАЕ НА ЗАНЯТКІ

Фізкультурна аздараўленчы комплекс па вуліцы Гагарына запрашае на заняткі рознымі відамі спорта, а таксама ў трэнажорны зал

Фізкультурна аздараўленчы комплекс на Гагарына адкрыты з 8 да 22 гадзін і аматары здаровага ладу жыцця, спартыўныя каманды могуць яго выкарыстоўваць для трэніровак. Спартыўны зал ФАК быў рэканструіраваны да "Дажынак" і ў новым аблічы сустракае спартсменаў.

Аматары спорту могуць гуляць у міні-футбол і валейбол. Адміністрацыя ФАКа запрашае на заняткі танцавальнай аэробікай. Аматары настольнага тэнісу і дартсу могуць займацца ў фае аздараўленчага комплексу. Асноўныя заняткі спортам прыдугледжаны з 18 гадзін, але іх магчыма праводзіць і ў іншы час. Гэта найперш датычыцца заняткаў у трэнажорным зале, які абнавіў сваё абсталяванне.

Кошт заняткаў на месяц невялікі – 120 тысяч рублёў, а калі вы пастаянна будзеце займацца ўмацаваннем свайго здароўя, то сто тысяч рублёў. Пры гэтым эпізадычныя заняткі каштуюць 15 000 за гадзіну.

На фізкультурна аздараўленчым комплексе вядзецца праца па завяршэнню будаўніцтва сауны. Таксама будаўнікі паціху працуюць на будаўніцтве басейна. Па завяршэнню гэтага будаўніцтва ФАК на Гагарына стане цэнтрам здаровага ладу жыцця для гарадакчан.

ЗНАЧНА БОЛЬШ НАВІНАЎ ПРА ГАРАДОК НА HARADOK.INFO

БАРАЦЬБА З КАРУПЦЫЯЙ

"ТАРАС" СТАЎ АХВЯРАЙ У БАРАЦЬБЕ З КАРУПЦЫЯЙ?

28 лістапада ў пятніцу ў Гарадку быў дэмантаваны помнік паэме "Тарас на Парнасе", які усталявалі перад "Дажынкамі"

Толькі два месяцы прастаяў у Гарадку помнік славутай паэме "Тарас на Парнасе" аўтарам якой з'яўляецца наш зямляк Канстанцін Вераніцын. Помнік стаў выдатным упрыгожваннем Гарадка. Сотні жыхароў і гасцей горада фатаграфаваліся ля помніка з Тарасам. Толькі гэта зараз засталося ў мінулым.

28 лістапада ўнікальны помнік знік са свайго месца ў выніку барацьбы чыноўнікаў ад казначэйства з магчымай карупцыяй, якая па іх меркаванню магчыма ўзнікла пры стварэнні помніка "Тарасу на Парнасе". Падазрэнне чыноўнікаў выклікаў па іх меркаванню занадта вялікі кошт за помнік, які павінен быў праплаціць мясцовы бюджэт стваральнікам помніка адпаведна пісьмовай дамоўленасці. Спрэчку выклікала сума ўсёй працы па стварэнню помніка для Гарадка пад адзін мільярд 200 мільёнаў рублёў. Такую плацёжку па ўзгадненню з абласным кіраўніцтвам адмовілася падпісваць мясцовая чыноўніца ад казначэйства. Тым больш, што для разліку не хапае аднаго істотнага дакумента, які не быў складзены да ўсталявання помніка.

Па чутках чыноўнікі ад казначэйства звярнуліся ў праваахоўныя органы наконт абгрунтаванасці заяўленага кошта помніка і не атрымалі дабро на пералічэнне грошаў аўтарам помніка.

У выніку зацянуўшагася разліку за зробленую працу пацярпелы бок, які за два месяцы не атрымаў гарантый канчатковага разліку, дэмантаваў помнік паэме "Тарас на Парнасе" і чакае вырашэння гэтай спрэчкі.

Ведаючы ўстаноўку чыноўнікаў – "дабы чаго не выйшла" -- на сёння складання прагназаваць ці вернецца помнік у Гарадок. Малаверагодна, што без зняцця ўсіх спрэчных пытанняў, бюджэтныя грошы будуць пералічаны аўтарам помніка. Таксама цяжка ўявіць, што розніцу паміж заяўленай сумай і той, што гатовы аплачваць у казначэйстве, аплоцяць мецэнаты з Віцебшчыны.

У сувязі з гэтым не выключаецца версія, што створаны помнік для Гарадка можа апынуцца ў Горках. Там таксама шануюць паэму "Тарас на Парнасе" і лічаць, што яна была створана студэнтамі Горацкага земляробчага інстытута.

Леанід Гаравы

МАЛОЕ ПРАДПРЫМАЛЬНІЦТВА

АДКРЫЎСЯ КОПІ-ЦЭНТР

З мінулага тыдня ў Гарадку працуе новы копі-цэнтр, які размешчаны па вул. Ленінскай 16 ў краме ТДА "Авангард", што каля аўтастанцыі

Малады прадпрымальнік Павал Іваноў вырашыў паспрабаваць свае сілы ў прадстаўленні паслугаў жыхарам па капіраванню тэкстаў, скануванні, раздрукоўкі з файла. Але акрамя вышэйназваных паслугаў прадпрымальнік аказвае паслугі і па друку розных здымкаў, надпісаў на кубкі і футболкі.

Кошт паслугаў наступны: капіраванне тэкстаў фармата А-4 – 1000 рублеў, скаціраванне старонкі -- 3500 рублёў, друк з файла адной старонкі А-4 – 1000 рублёў. Друк на кубак прадпрымальніка гатовага матэрыяла – 60 тысяч рублёў, пры стварэнні адмысловага дызайна – 70 тысяч руб. Таксама прапануецца нанясенне надпісаў у стылі "хамелеон", калі малюнак будзе бачны пры напаўненні кубка чаем ці кавай. Такая паслуга з кубкам разам каштуе 120 тысяч рублёў і звычайна запатрабавана ў тых грамадзян, якія жадаюць зрабіць арыгінальны падарунак.

Удакладніць інфармацыю магчыма па тэл.: Вэлкам: +375293058503 або МТС: +375333058503.

Наколькі запатрабаваны дадзеныя паслугі ў Гарадку пакажа час. Бо некалькі гадоў назад адпаведныя паслугі ўжо прапаноўваліся ў Гарадку маладымі прадпрымальнікамі, але не сталі самаакупляльнымі.

Л. Антонаў

"ПРЫДЗВІНСКІЯ КАРУНКІ"

«ЯБЛЫНЬКА» ЗАВАЯВАЛА ГРАН-ПРЫ

Пераможцай шостага абласнога агляду-конкурсу харэаграфічных калектываў «Прыдзвінскія карункі», што ў суботу, 15 лістапада, адбыўся на сцэне Гарадоцкага Палаца культуры, стаў народны ансамбль песні і танца «Яблынька» гэтай установы культуры.

Менавіта наш калектыў скарыў журы выкананнем «Полькі-весялухі» і «Крутухі», лепш за іншых увасобіўшы творчую спадчыну славутага балетмайстра І.А. Серыкава, памяці якога прысвячаецца традыцыйнае мерапрыемства. Такі вынік — не выпадковасць: Іван Арцёмавіч стаяў ля вытокаў стварэння «Яблынькі», асабіста вучыў танцаваць удзельнікаў харэаграфічнай групы калектыву — па-заліхвацку, па-Серыкаўску.

Ягоны аўтарскі почырк у выкананні танцавальных кампазіцый ашчадна зберагаецца цяперашнімі кіраўнікамі ансамбля Дзінай Сцяпанавай, Вячаславам Мурашкевічам, Наталляй Тарасавай.

Святлана ЯКАЎЛЕВА
http://www.garadvest.by

ПРЫРОДНЫЯ РЭСУРСЫ

АШЧАДНА СТАВЯЦЦА ДА ВОДАКАРЫСТАННЯ

Адпаведна апошніх статыстычных даных у Гарадоцкім раёне найбольш ашчадна ставяцца да водных рэсурсаў у параўнанні з іншымі раёнамі вобласці і краіны

Нацыянальны статыстычны камітэт апублікаваў даныя аб ахове і выкарыстанні водных рэсурсаў у краіне за апошнія гады, пачынаючы з 2005 года. Пасля ўвядзення аплаты за карыстанне воднымі рэсурсамі ад фактычных паказчыкаў прылад уліку ў краіне адбылося памяншэнне выкарыстання водных рэсурсаў з 1600 млн. куб. метраў вады ў 2005 годзе да 1367 млн. куб. метраў у 2013 годзе. Змяншэнне выкарыстання вады адбылося ў большасці абласцей краіны за выключэннем Брэсцкай і Мінскіх абласцей.

У Віцебскай вобласці скарачэнне выкарыстання вады за восем гадоў адбылося амаль на 20 млн. куб. метраў вады. Гэтае памяншэнне выкарыстання вады адбылося ў сямі адміністрацыйных адзінках і найперш істотна скарацілася ў Віцебску з 43,5 млн. куб. м. да 29,0 млн. куб. м, Аршанскім раёне з 19, 2 млн. куб. м. да 14,6 млн. куб. м. і Гарадоцкім раёне з 3,0 млн. куб. м. да 2,3 млн. куб. метраў вады.

Гэта скарачэнне адбылося найперш у камунальнай гаспадарцы на спажывецкія патрэбы, бо ў вытворчасці паўсюдна адбылося павелічэнне, як у краіне так і ў Віцебскай вобласці. У Гарадоцкім раёне гэтае павелічэнне адбылося ў чатыры разы: са 100 тысяч кубаметраў да 400 тысяч кубаметраў вады.

Але, як ужо сказана, у камунальнай гаспадарцы на гаспадарча-піццявыя патрэбы адбылося скарачэнне. І самае істотнае скарачэнне ў Віцебскай вобласці адбылося ў Гарадоцкім раёне: з 1600 тысяч кубаметраў да 800 тысяч кубаметраў – у два разы. Большыя тэмпы скарачэння спажывання вады для камунальных патрэб былі зафіксаваны толькі ў Мінскім раёне, а падобныя тэмпы – у чатырох раёнах Гомельскай вобласці.

Л. Антонаў

БРАКАНЬЕРСТВА

ЗА АДЗІН РЭЙД ДЗВЕ КРЫМІНАЛЬНЫЯ СПРАВЫ

11 лістапада работнікі Гарадоцкай міжрайінспекцыі па ахове жывёльнага і расліннага свету затрымалі дзве групы браканьераў, якія ажыццявілі незаконную здабычу рыбы, што прадугледжвае вялікую крымінальную адказнасць.

Паводле інфармацыі прэс-службы Дзяржінспекцыі 11 лістападзе работнікі Гарадоцкай міжрайінспекцыі на азёрах Белае і Валнея затрымалі дзве групы браканьераў. Браканьеры здабывалі рыбу з дапамогай лескавых сетак. Парушальнікі незаконна вылавілі 131 і 51 асобіны розных відаў рыб.

Гарадоцкі РАУС вырашае пытанне аб узбуджэнні крымінальных спраў па ч. 4 арт. 281 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь - незаконная здабыча рыбы, якая пацягнула прычыненне шкоды ў асабліва буйным памеры. Шкода нанесеная прыродзе ацэнена ў 129 і 113 базавых велічынь адпаведна.

Дадзены артыкул прадугледжвае пазбаўленне волі на тэрмін да шасці гадоў. Іншыя часткі артыкула 281 КК РБ прадугледжваюць меншае пакаранне: штраф, абмежаванне волі і г.д.

Т. Гаражанка

КРЫМІНАЛ

«БІЗНЭС» ПА-ДУРНОМУ…

Пракурор раёна Міхаіл Пацеяў на старонках сайта www.Gorodok-prokuror.alioshyn.com распавёў гісторыю, калі зладзеі вылілі паліва з 250-літровай бочкі, а яе здалі на металалом.

Напэўна, ужо кожнаму вядомы стары анекдот аб такім спосабе вядзення «бізнэсу», як скрасці скрыню гарэлкі, гарэлку выліць, бутэлькі здаць, а атрыманыя грошы прапіць. Толькі знайшліся два жыхары Гарадоцкага раёна, якія дзейнічалі менавіта па гэтай схеме.

Так, яшчэ ў студзені 2013 г. Мікалай (імёны ў артыкуле зменeныя), які ўжо меў да таго часу 9 судзімасцяў, 8 з якіх за здзяйсненне крадзяжоў, і Васіль, асуджаны да пазбаўлення волі ўмоўна, вырашылі ў жыхароў в. Мялюзіна Гарадоцкага раёна выкрасці металалом, каб на атрыманыя ад яго здачы грошы набыць спіртныя напоі.

У двары аднаго з вясковых дамоў яны выявілі неабачліва пакінутую гаспадарамі 250-літровую металічную бочку, напоўненую дызельным палівам. Так як відаць, крадзеж саляркі не ўваходзіў у планы «бізнэсмэнаў», то яны гэтыя 250 літраў дызпаліва папросту вылілі на зямлю Потым забралі пустую бочку і разам з астатнім схопленым маталомам агульнай масай 910 кілаграм здалі. Атрымаўшы 1.264.900 рублёў нашы "бізнесмены" выдаткавалі на спіртное і прадукты харчавання.

Затым «бізнесмены» здзейснілі чарговую глупства. Каб пазьбегнуць адказнасці за ўчыненае злачынства, Мікалай і Васіль з'ехалі на тэрыторыю Расійскай Федэрацыі, дзе зноў жа за здзяйсненне крадзяжоў патрапілі ў месцы пазбаўлення волі.

Адбыўшы пакарання ў расійскіх калоніях, яны вярнуліся і, нарэшце, у лістападзе бягучага года паўсталі перад судом. Суд кваліфікаваў іх «бізнэс» як здзейсненае групай асоб і кожным з іх паўторна таемнае выкраданне маёмасці (крадзеж). Гэта значыць, што па ч. 2 арт. 205 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь прадугледжваецца пакаранне ў выглядзе папраўчых работ на тэрмін да двух гадоў, або арышту на тэрмін ад трох да шасці месяцаў, або абмежавання волі на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

З улікам «паслужнога спісу» Мікалая, здзяйснення Васілём злачынства ў перыяд выпрабавальнага тэрміну абодва гора-«бізнэсмэна» канчаткова асуджаныя да пакаранняў у выглядзе пазбаўлення волі на тэрміны: Мікалай - 2 гады і 6 месяцаў, а Васіль - 2 гады і 1 месяц.

Л. Антонаў

НАША ПАМЯЦЬ

КУРАПАТЫ ПАД ВІЦЕБСКАМ

Віцебскія актывісты Кансэрватыўна-хрысьціянскай партыі БНФ патрабуюць правесьці расьследаваньне невядомых масавых пахаваньняў каля вёсак Хайсы і Дрыкольле. Паводле сьведчаньняў мясцовых жыхароў, у тых мясьцінах адбываліся масавыя расстрэлы мірных грамадзянаў.

Па лесе каля вёсак Хайсы і Дрыкольле журналістаў і аднапартыйцаў вядзе віцебскі актывіст Ян Дзяржаўцаў. На першы погляд гэты лес — самы звычайны, зарослы хмызьняком і засыпаны восеньскім лісьцем. Аднак спадар Дзяржаўцаў зьвяртае ўвагу на неглыбокія яміны, у якіх ляжаць фрагменты чалавечых костак і чарапоў. На ягоную думку, якраз у гэтых мясьцінах у 1937–38 гадох адбываліся сталінскія расстрэлы. Ян Дзяржаўцаў пачаў цікавіцца гісторыяй гэтых мясьцінаў яшчэ гадоў 10 таму, шукаючы, дзе супрацоўнікі НКВД расстрэльвалі вязьняў віцебскай турмы: «У архівах я даведаўся, што ў віцебскую турму прывезьлі ў 1937-м годзе 700 сямей. І я хацеў даведацца пра лёс гэтых сямей. Аднойчы я сустрэў чалавека, якога звалі Іван Кудзінаў, і ён мне паведаміў, што ведае месца расстрэлаў: маўляў, яны хадзілі ў грыбы і знайшлі ў лесе некалькі раскапаных ямін, а ў іх — чалавечыя чарапы і косткі».

Іван Кудзінаў быў тутэйшым жыхаром, некалькі год таму ён памёр. Але ягоны брат Сяргей Кудзінаў таксама ведае гэтыя мясьціны. Паводле ягоных словаў, нейкія асобы раскапалі ў лесе невядомыя масавыя пахаваньні яшчэ некалькі дзясяткаў год таму. З тае пары чалавечыя косткі так і ляжаць непахаваныя. І нікому да гэтага няма справы, кажа спадар Сяргей: «З братам мы тут хадзілі ў грыбы і вось наткнуліся на гэтыя ямы раскапаныя, а ў іх чарапы і косткі. Вярнуліся дахаты, расказалі маці, яна тут усё жыцьцё пражыла. Яна і сказала, што недзе тут расстрэльвалі людзей. Мой брат тады зьвярнуўся ў сельсавет: маўляў, што за пахаваньні, дапамажыце зрабіць па-людзку. Адказалі яму, што гэта не твая справа, а мы самі разьбяромся. З тае пары — прыкладна з 1990-га году, а то і раней — тут нічога не зьмянілася».

Зьмянілася хіба тое, што раскапаных ямін стала болей. Надумку спадара Кудзінава, тут пабывалі «чорныя капальнікі»: «Замест адной-дзьвюх ямінаў — разрыты цяпер увесь узгорак. Я думаю, гэта зрабілі тыя, хто ведаў пра пахаваньне. Ведаеце, ёсьць „чорныя капальнікі", якія шукаюць хто зброю, хто каштоўнасьці... Вось і раскапалі пахаваньне. А людзі, якія тут ляжаць — чым вінаватыя? Толькі тым, што яны тут нарадзіліся і жылі!»

Некалькі старажылаў, якія ў той час былі дзецьмі, памятаюць гаворкі пра расстрэлы ў лесе. Васіль Дрындрожык зь вёскі Дрыкольле згадвае аповеды старэйшых: «Я памятаю, мы ішлі зь лесьніком, і ён мне паказваў ямкі, што правалiліся. Казаў, што тут людзей расстрэльвалі. І людзі ў вёсцы казалі, што па начох людзей у машынах прывозілі і стралялі, чулі яны стрэлы, і як нехта нават крычаў. Было гэта ў 1937-м ці 38-м годзе».

Ніхто зь вяскоўцаў ня зьвязвае масавыя пахаваньні з падзеямі мінулай вайны. Але дакладна сказаць, чые парэшткі ляжаць непахаваныя ў лесе каля вёсак Хайсы і Дрыкольле, павінны адмысловыя. Таму віцебскія сябры КХП БНФ Ян Дзяржаўцаў, Пётар Сарапеня, Алег Емяльянаў і Сяргей Каваленка падалі заявы ў абласную пракуратуру, сьледчы камітэт і міліцыю. Гэтыя структуры абавязаныя ініцыяваць праверку, бо справы па забойствах людзей ня маюць тэрмінаў даўнасьці.

А сёньня партыйныя актывісты проста ўшанавалі памяць тых, хто знайшоў тут апошні спачын, але ня быў пахаваны па-людзку. У трох месцах, дзе самыя вялікія ямiны з парэшткамі, былі ўсталяваныя крыжы. Адзін зь іх — каля сымбалічнай магілы, дзе сьвятар грэка-каталіцкай царквы айцец Зьміцер адслужыў паніхіду:

«Мы молімся тут, бо ў гэтым месцы ёсьць непахаваныя, ляжаць людзі, якія чакаюць свайго пахаваньня. Чаму яны тут апынуліся? Хто яны? Што гэта за людзі? Мы хочам, каб яны былі названыя — людзі, за якіх мы тут сёньня маліліся».

"Радыё Свабода"

Аб'ява

Аператыўная інфармацыя аб падзеях Гарадоччыны, рэгіёна і больш, чым у газеце, зараз па-беларуску і па-расейску з'яўляецца на новым Інтэрнэт рэсурсе: http://haradok.info

****

Наша газета "Гасцінец" пачала размешчацца на партале http://haradok.info ў раздзеле "Газета "Гасцінец", дзе ствараецца архіў за мінулыя гады.

****

Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Гасцінец» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – і вы яго атрымаеце. Калі ўжо не жадаеце атрымліваць выданне, то патэлефануйце у рэдакцыю.

НАША ЎЛАДА

ЛУКАШЭНКА ЎРАД ПАШТУРХАЎ, АЛЕ НАЎРАД ЦІ РАЗГОНІЦЬ

Беларускі прэзідэнт зноў ставіць спектакль пра строгага справядлівага цара і баяраў-разгільдзяяў. На эканамічным нарадзе 11 лістапада ў Мінску Аляксандр Лукашэнка раздраконіў урад за стратэгічныя пралікі. Пры тым што стратэг ва ўладзе ў нас па вызначэнні адзін.

Астатнія, незалежна ад пасад - толькі механічныя выканаўцы вярхоўнай волі, апрыёры вінаватыя ў правалах.

Чыноўнікі - не такія ўжо «саўкі» і «кансервы»

У прыватнасці, стратэгічным пралікам ўрада Лукашэнка назваў правал мадэрнізацыі ў дрэваапрацоўцы, лёгкай і цэлюлозна-папяровай прамысловасці, вытворчасці будаўнічых матэрыялаў.

Так, але гэты працэс ужо не першы год курыруе асабіста прэзідэнт: ездзіць па прадпрыемствах, шчодра раздае нагонка (што выліваецца і ў крымінальныя справы), піша драконаўскія ўказы (тыпу ўвядзення «прыгоннага права» ў дрэваапрацоўцы). Атрымліваецца, уся гэтая тытанічная актыўнасць першай асобы дзяржавы мае блізкі да нуля ККД?

Класічны прыклад беларускага вярхоўнага валюнтарызму: тры гады таму прэзідэнт прымусіў урад перапісаць прагноз на 2012 год, заклаўшы рост ВУП не паўтара працэнта, а 5,5%. Маўляў, аптымістычней трэба. Па выніках года ВУП, аднак, вырас роўна на 1,5%.

Натуральна, ніхто нічога не сабатаваць (паспрабуй толькі, кайданкі напагатове), проста немагчыма было скочыць вышэй за пояс (ды і навошта той ВУП дзеля ВУП?). І ва ўрадзе выдатна гэта разумелі першапачаткова. Дык хто тады стратэгічна сеў у лужыну?

Цяпер, праўда, Лукашэнка, крытыкуючы Саўмін за залежы на складах, заўважыў, што не прымушаў «гнаць аб'ёмы. Галоўнае - продажу і даходы ад гэтых продажаў ».

Фармальна правільна, але чаму беларускі тавар не прадаецца, хоць таўкачамі зрабілі ўжо нават сваіх дыпламатаў па ўсім свеце? Ды таму перш за ўсё, што падае канкурэнтаздольнасць, а яе ня паднясць без рэформаў.

Дарэчы, нядаўняе даследаванне BISS у рамках праекта «Рефорум» паказала парадаксальныя рэчы. Аказваецца, беларускія чыноўнікі, насуперак клішаваныя іміджу саўкоў і застаблаў, у большасці сваёй падтрымліваюць неабходнасць рэформаў. І адчуваюць гэтую неабходнасць мацней, чым насельніцтва ў цэлым.

Так, на пытанне, ці патрэбныя ў Беларусі рэформы, роўна палова апытаных чыноўнікаў адказалі «так» і яшчэ 36% - «хутчэй так». Ды з такім настроем горы можна звярнуць! Але не тут-то было.

Урад, будзь яно самым што ні на ёсць прагрэсіўным, не можа пачаць пераўтварэнні без адмашкі з самай верхатуры беларускай персаналісцкай сістэмы. Але рэформы, нават цалкам эканамічныя, пагражаюць асновам гэтай сістэмы. Увогуле, замкнёнае кола.

600 долараў на нос - столь беларускай мадэлі?

Зрэшты, у моцнага заўсёды вінаваты слабы. Цяпер кіраўнік дзяржавы зноў асядлаў тэму Усебеларускага народнага сходу.

"Прашу не забываць, што 2015 завяршае бягучае пяцігоддзе. І нам з вамі на бліжэйшым Усебеларускім сходзе трэба будзе даць справаздачу перад народам за пяць гадоў, адкрыта сказаць грамадству, што абяцалі і што зрабілі », - нагадаў Лукашэнка.

Пры тым што тут ўжыта сціплае «мы», нязменным галоўным героем перыядычнага сакральнага дзейства з раздачай абяцанняў на наступную пяцігодку з'яўляецца самі ведаеце хто. Чыноўнікі толькі ўпісваюць у даклад прыгожыя лічбы, якія павінны выгадна абмалёўваць дзеючага кіраўніка краіны перад чарговымі выбарамі.

І ўжо зараз можна сказаць, што прыгожая лічба ў тысячу долараў сярэдняга заробку, абяцаная на 2015 год, будзе з трэскам праваленая.

Гэта выдатна разумее і сам прэзідэнт. Пасля фінансавага калапсу 2011 года ён усё ж больш прыслухоўваецца да перасцярог Нацбанка і Саўміна, што наганяць зарплаты імем рэвалюцыі нельга, інакш зноў усё накрыецца медным тазам.

Пасля абвалу-2011 сярэдні заробак з грахом папалам давялі да 600 даляраў у эквіваленце. Гэта значыць, па сутнасці, толькі дзе-як папоўнілі народу страты ад ранейшай авантурнай гульні кіруючых вярхоў з фінансамі.

Хоць папоўнілі вельмі ўмоўна: цэннік-то - нават у пераліку на даляры - за гэтыя гады ірвануў ого-го! У апошнія месяцы ў рэальным вылічэнні паказчык сярэдняй зарплаты стаў зноў здзімаць.

Увогуле, падобна, што «кожнаму-па-шэсцьсот» - гэта стольдля беларускай эканомікі ў яе цяперашнім стане. Ды і то пры ўмове, што Масква не паменшыць падсілкоўванне. А гэта не факт.

Крым ткі гукнулася расійскай эканоміцы, і чым далей, тым ёй будзе больш балюча. Растрацію ладную долю ЗВР, тамтэйшыя ўлады вымушаныя адпусціць у свабоднае плаванне і так ужо страціў адносна даляра каля 40% з пачатку года расійскі рубель.

Імклівая ж яго дэвальвацыя азначае, што нясуць страты нашы экспарцёры, арыентаваныя на рынак усходняй суседкі. Фактычна гэта форс-мажор.

Але Лукашэнка на нарадзе 11 лістапада з самага пачатку раззброіў падначаленых: «Адразу заўважу, што апраўдання, спасылкі на неспрыяльныя знешнія фактары як« капрызы надвор'я »не прымаюцца. Яны заўсёды былі і будуць. І, дарэчы, мы планавалі сваю працу ў гэтым годзе, улічваючы гэтыя неспрыяльныя ўмовы. Нам трэба працаваць у любых умовах і дасягаць вынікаў, аператыўна рэагаваць на змены кан'юнктуры і прымаць рашэнні неадкладна ».

Ну ўжо чаго-чаго, а анэксіі Крыма, войны на Данбасе і заходніх санкцый супраць Пуціна беларускі Саўмін напэўна не планаваў. Ды хіба запярэчыш!....

(скарочана)

Аляксандр Класкоўскі
Чытаць цалкам: naviny.by

ДЭВАЛЬВАЦЫЯ

У СМАЛЕНСК НА ШОПІНГ

Тут нават беларускія тавары таньнейшыя, чым у самой Беларусі. Грамадзяне Беларусі выкарыстоўваюць дэвальвацыю расейскага рубля, каб набыць таньнейшыя тавары, у тым ліку прадукты харчаваньня, у памежных рэгіёнах Расеі. Многія беларусы езьдзяць «затаварвацца» ў Расею цягам дзясятка апошніх гадоў.

Жыхар вёскі Зарэчча Смалявіцкага раёну Ігар Прашко — кіроўца мікрааўтобуса «Мэрсэдэс» — езьдзіць сам і возіць пасажыраў на рынкі Расеі і Ўкраіны. Стаж перавозчыка адлічвае ад 2002 году, калі яшчэ працаваў кіроўцам на птушкафабрыцы ў Смалявічах. Апошнія тры гады займаецца гэтым як індывідуальны прадпрымальнік.

Галоўны кірунак цяпер — Расея, асабліва ён выгадны ва ўмовах падзеньня расейскага рубля, кажа Ігар, зьбіраючыся ў дарогу:

«Вельмі добра, вельмі выгадна езьдзіць стала. Нават па машыны: вунь сусед мой прыгнаў „сітраэна“ — такая маленькая прыгожанькая машынка малалітражная. 2005 году выпуску, і яму абышлася ў 3,5 тысячы — з Масквы прыгнаў. А ў Смаленск мы катаемся толькі па прадукты».

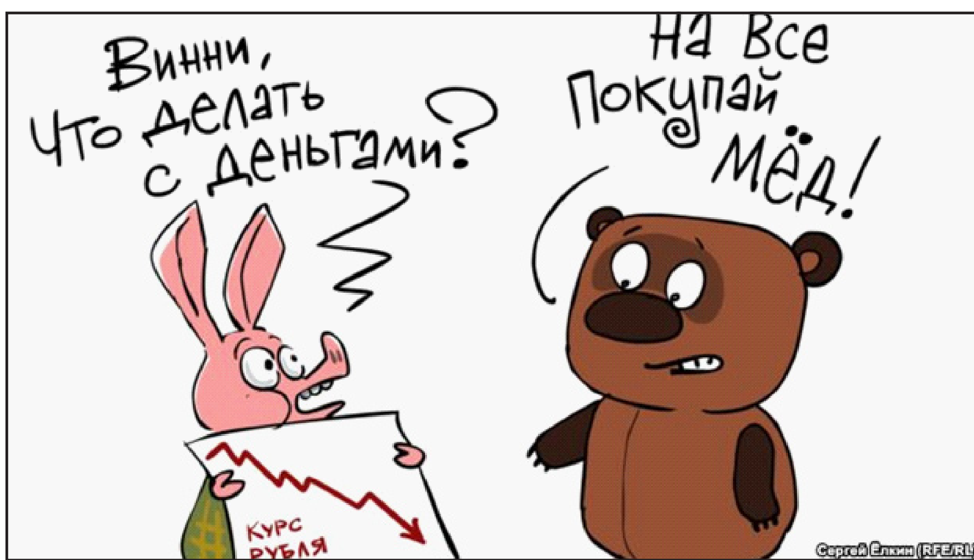
Карэспандэнтка: «А прадукты выгадна стала набываць?»

Ігар: «Ну вядома, выгадна. Каб не было выгадна, то людзі б і ня езьдзілі. Бо я тут коштаў ня ведаю — я ў Расеі ўсё, што трэба, набываю. Ну вось, да прыкладу, на памідоры памятаю цэньнік: прыгожыя памідоркі, чырвоныя, сакавітыя — ці то Грузія, ці Абхазія — 60 рублёў расейскіх за кілаграм. На нашы грошы, паводле грубага падліку — 15–17 тысяч. А ў нас памідоры 25 тысяч будуць каштаваць і значна горшыя. Вядома, выгадней, калі цэньнік застаўся той самы, а даляр падскочыў. Ён быў 33 рублі 2–3 месяцы назад, а цяпер 47.

Што да паліва — вельмі выгадна там запраўляць. У нас літар каштуе амаль 50 рублёў на іхнія грошы, а ў іх — 33 рублі. Я, да прыкладу, паеду ў Смаленск, да мяжы даяжджаю, каб толькі хапіла, і там, у Расеі, запраўляю поўны бак, а ён у мяне вялікі — 140 літраў, зэканомлю 48 даляраў толькі на паліве. Бо паліва ў нас дарагое: 1 даляр і 8 цэнтаў, а там — даляр 47 рублёў, а прадаюць за 33 — розьніца вялікая і адчувальная. Калі ў Маскву езджу, то эканомлю на паліве даляраў 70.

Тавары лёгкай прамысловасьці — адзеньне, абутак, пабытовыя тавары Ігар па-ранейшаму езьдзіць набываць ва ўкраінскі горад Хмяльніцкі. Па пабытовую тэхніку і аўтамабілі возіць пакупнікоў у Маскву, па прадукты харчаваньня — у Смаленск. Кожную сераду а 3-й гадзіне ночы ён сядае за руль свайго мікрааўтобуса, каб а палове на сёмую раніцы быць на аптовым рынку ў Смаленску. Пяць-сем пасажырскіх месцаў займаюць жанчыны рознага веку, а астатняя палова мікрааўтобуса вызваленая ад сядзеньняў — пазьней яна запоўніцца таварамі.

Праз колькі хвілінаў пасьля адпраўленьня пасажыркі з Барысава і Жодзіна пачынаюць драмаць, а кіроўца, каб ня спаць, на ўсю моц уключае «Ласкавы май» і хуценька лускае семкі. Хуткасьць — 120 кілямэтраў за гадзіну, як і прапаноўваюць дарожныя знакі. Гэтак прамільгвае Дуброўна, умоўная мяжа з Расейскай Фэдэрацыяй, Катынь...

Оптавы рынак у Смаленску ад цямна запоўнены аўтамабілямі, і спрэс — зь беларускімі нумарамі. Яшчэ да пачатку працы выстройваецца чарга, спачатку — да старога «Масквіча». Мясцовы валютчык, не хаваючыся, выконвае функцыі банку і пераводзіць у расейскія рублі любыя грошы — даляры, эўра і беларускія рублі. За адзін расейскі рубель бярэ 237 беларускіх. …

Неўзабаве гэтая ж чарга перасоўваецца ў мэталёвы ангар. У пераважнай бальшыні тут сярэдняга веку жанчыны. Маладыя няголены расеец, які бярэ грошы і выпісвае квіткі на тавары паводле заранёў падрыхтаванага сьпісу, пры гэтым нязлосна жартуе і кпіць, перапытваючы ў жанчын, чаму прыехалі бяз бульбы. За гэты час разьвідняе, і рынак паўстае ва ўсёй красе.

Агулам кажучы, ён вельмі нагадвае беларускія рынкі зь «ліхіх 90-х»: зарослы бывьнягом, са старымі іржавымі ангарамі, з мэталёвай бочкай пасярэдзіне, у якой працаўнікі ў зашмальцаванай вопратцы спальваюць друз і сьмецьце. Неўзабаве мікрааўтобус пачынае да столі запаўняецца пакункамі рыбы, кансэрваў, мяса птушкі, печыва, цукерак, сьпіртовых напояў, кавы, гарбаты ды іншых прадуктаў.

Пакупніцы кажуць — кошты ўдвая, а то і ўтрая ніжэйшыя, чым дома. Да прыкладу, кілаграм вэнджанай рыбы, якая ў Беларусі ня лепшай якасьці і каштуе каля ста тысяч рублёў, у Смаленску на беларускія грошы каштуе трыццаць. Цяперашні крызіс расейскага рубля на цэнах тут амаль не адбіўся, і набываць прадукты праз абмен даляраў на расейскі рубель усё больш выгадна.

Яшчэ адзін кіроўца — ён жа пакупнік Міхаіл, які прывёз групу жанчын з Жодзіна, у чаканьні чаргі дзеліцца сваімі ўражаньнямі ад паездак у Расею:

«Тут часта бываюць зьніжкі — раз на квартал самае малое.

(працяг на стар. №4)

ДЭВАЛЬВАЦЫЯ

(пачатак на стар. №3)

Да прыкладу, цяпер — золата, пазьней, бліжэй да Новага году, будзе апаратура, тэлевізары на зьніжках.

Я ўжо не кажу пра нашы „Гарызонты“ — іх і ў шпіталях ня хочуць усталёўваць. А добрыя маркі тэлевізараў — Самсунгі, LG 49 цаляў — на 200–250 даляраў таньнейшыя на зьніжках. Ну, ёсьць сэнс зьезьдзіць і за дарогу заплаціць? І яшчэ грошы застануцца.

Пральныя машыны — усю пабытовую тэхніку адсюль возяць, асабліва бліжэй да сьвятаў. Мне ўжо тэлефануюць, перапытваюць, ці пачалося ўжо. І гэтак тут заўсёды — тут жа бізнэс па-іншаму пабудаваны.

Гэта ж у нас толькі „зьніжкі“ ў „Спортмайстры“ — кажуць 30%, а яна даўно ўжо ў сабекошт загнаная. Калі ў нас красоўкі, да прыкладу, са зьніжкай 100 даляраў каштуюць, то тут максымум 50 — вось гэта зьніжка.

Ну, выгадна стала езьдзіць. Нават той жа рыбы — ня кожны чалавек у нас можа адразу цэлы пласт набыць. Акрамя таго, тут усё сьвежае. У нас у „Эўраопце“ — бачылі ж пэўна — трыццаць разоў перамарожанае, а тут яна сьвежая.

Тыя ж самыя куры віцебскія нашы, беларускія — тут таньнейшыя, чым у „Эўраопце“.

Зьвярніце ўвагу, наколькі нашы тавары танныя тут. Патлумачыць гэта можна толькі тым, што за бесцань аддаюць, абы валюту атрымаць. Бо наш беларускі цукар дома 10 тысяч каштуе, а тут 8 — наш беларускі цукар. Як так можна — я ня ведаю».

(скарочана)

Галіна Абакунчык
http://www.svaboda.org

САЦЫЯЛЬНАЯ ПАЛІТЫКА

ВСЕ В САД ИЛИ ДАВАЙТЕ СПРАВКУ…

Мне вот интересно: в правительстве что, доплачивают за каждую неадекватную инициативу по особому тарифу?

Накануне в детском саду предупредили: кто пропускает сад больше одного дня – несите справки.

— *А то что будет?* — не сдержалась я, хотя меня это и не особо касалось — мой ребенок ходит в сад от звонка до звонка и без права на болезни.

— *У нас сейчас с этим строго: нельзя пропускать в год больше 30 дней,* — будто извиняясь, объяснила воспитательница.

— *А то что будет?* — снова повторила я вопрос.

— *Не знаю,* — еще больше смутилась воспитательница.

— *Просто хотелось бы знать, какие санкции предусмотрены в отношении «прогульщиков»,* — пояснила я свою настойчивость. — *Их выгонят из сада за непосещаемость? Или, может, лишат компота? Или отправят в специальную исправительную группу расчищать лопатками дорожки от снега?*

— *Я не знаю, что они там еще придумают,* — грустно улыбнулась воспитательница.—*Покаотнастребуют только справки. Вы же сами понимаете, что лично нам, воспитателям, легче, когда в группе не 30 человек, а 15. Если у кого-то из родителей отпуск или там бабушка в гости приехала – я, например, не вижу ничего плохого от того, что ребенок дома посидит. Особенно сейчас, когда все сопливые ходят.*

И вот тут подумалось: а для кого же была придумана эта человеколюбивая инициатива о контроле малолетних прогульщиков?

Для воспитателей – это уж точно нет.

Или, может, для родителей? Кажется, озвучивая предложение по борьбе с прогульщиками, приводился довод, что таким образом мы разгрузим группы и уменьшим очередь желающих в сад.

Тут же вспомнилось, как мы «сдавали» туда своего ребенка. В группе мы числились 32-ми по списку. Воспитатель на всех была одна. На наш вопрос: как же 62-летняя женщина справится с таким количеством малолетних карапузов, которые не умеют сами ни есть, ни одеваться, а некоторые и на горшок ходить, заведующая успокоила, что все сразу не придут: кто-то еще дома посидит, кто-то болеть будет, кто-то по полдня ходить...

Интересно, приняли бы нас в сад сейчас, зная, что все 30 придут обязательно? И как, по мнению чиновников, должны уменьшиться очереди, если теперь даже те, кто мог бы подержать ребенка дома, будет водить его в группу от восхода до заката? Создадут новые группы для тех, кто в списке «сверх нормы»? Странный, я вам скажу, способ экономии получается!

Ах да, экономическую выгоду собирались получить, сделав платными группы для детей до 3-х лет и после 6-ти. Мол, раз отдала, кукушка, ребенка в сад в 2 года – либо плати, либо иди работай. А то, видите ли, хотят и пособие от государства получать и ребенка бесплатно за его счет в саду кормить!

Ну, во-первых, совсем и не бесплатно – в месяц сад обходится примерно в 450 тысяч, а пособие урезается вдвое. А во-вторых, чиновники, наверное, в силу своего возраста подзабыли, чем занимается ребенок в яслях? Нет, не танцует и не пляшет, проедая казенную кашу. Он болеет. Неделю в сад – две недели дома – адаптация называется. Многие оттого-то ребенка и отдают в ясли, чтобы он, переболев, иммунитет выработал и дал потом возможность спокойно на работу выходить, не оформляя больничные через каждые 2 дня.

Вот интересно, кто-нибудь подсчитал «экономический эффект» от оплаты больничных работающим мамам? Что-то подсказывает, что это обойдется государству намного дороже, чем выплата детских пособий и содержание яслей.

В общем, как ни крути, ни денег в казну, ни заботы о населении не проглядывается. Зато сколько инициативного рвения со стороны народных благодетелей! Такое чувство, что чиновникам за каждую неадекватную инициативу доплачивают по особому тарифу.

Вот собрать бы их всех – инициативных – в отдельную группу и отправить расчищать дорожки от снега. Думается, экономический эффект будет намного ощутимее.

Анастасия Зеленкова
www.gazetaby.com

ПРАЦОЎНЫЯ РЭСУРСЫ

ПАЛЯВАННЕ НА ЛІШНЯГА ЧАЛАВЕКА

«Кадры вырашаюць усё!» — любіў паўтараць бацька савецкай камандна-адміністрацыйнай сістэмы. Але кадры, дадам ад сябе, здольныя і заваліць любую даручаную справу. Сотні тысяч беларусаў, якія актыўна працуюць па-за дасягальнасцю падатковых органаў, сведчаць пра тое, што жыццё паступова сыходзіць з дзяржаўнай сістэмы.

Падставай для напісання гэтай «Азбукі паліталогіі» стаў савецкі мульцік «Казлянё, якое лічыла да дзесяці». Пра што ён? Пра ролю ўліку працоўных рэсурсаў у падтрыманні сацыяльнай стабільнасці. Гэтую ролю сёння многія не да канца разумеюць і недаацэньваюць. Адсюль паўстае жывёльны страх перад дзяржавай-кантралёрам, якая імкнецца «дайсці да кожнага».

Кадры вырашаюць усё і ўсё правальваюць

Перанясемся ў Гродзенскую вобласць, якую 14 лістапада з рабочым візітам наведаў адзіны палітык (АП). Далей прыводжу фрагмент прэс-рэлізу, запазычаны на сайце president.gov.by: «По его словам, почти треть населения в приграничных районах нигде толком не работает и живет за счет поездок в соседние страны Европы. «Куда это годится, что мы порождаем? Поколение спекулянтов, которое плодит теневую экономику?Оттаких«предпринимателей» дельных инвестиций не дождешься», — подчеркнул глава государства».

У Гродзенскай вобласці па-за дзяржаўнай сістэмай уліку зарабляе сабе на жыццё кожны трэці. Агульная ж колькасць беларусаў, незадзейнічаных дзяржавай «на поўную катушку», па інфармацыі АП, — каля 500 тысяч.

«Кадры вырашаюць усё!» — любіў паўтараць бацька савецкай камандна-адміністрацыйнай сістэмы. Але кадры, дадам ад сябе, здольныя і заваліць любую даручаную справу. Як тут ні пагадзіцца са старшынёй Камітэта дзяржаўнага кантролю Леанідам Анфімавым, які растлумачыў невыкананне асноўных паказчыкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця ў бягучым годзе неарганізаванасцю, някемлівасцю, марнатраўствам і залішняй самаўпэўненасцю кіраўнічых кадраў.

Перад кадрамі з такім букетам характарыстык АП і паставіў задачу да 1 студзеня «прымусіць усіх працаваць». Асабіста я сумняваюся ў дзеяздольнасці кадраў. АП — не кесар Аўгуст, а сучасным губернатарам далёка да консула Квірынія. Свой сумнеў растлумачу цытатай з Евангелля ад Лукі: «У тыя дні выйшаў загад ад цэзара Аўгуста зрабіць перапіс па ўсёй зямлі. Гэта быў першы перапіс падчас панавання Квірынія ў Сірыі. І пайшлі ўсе запісвацца, кожны ў свой горад. Пайшоў таксама і Юзаф з Галілеі, з горада Назарэта, у Юдэю, у горад Давіда, званы Бэтлеем, бо ён быў з дому і роду Давіда, каб запісацца з Марыяй, заручанай з ім, якая была цяжарнай».

Такі ўзровень асабістай адказнасці пры правядзенні перапісу ў нашы дні немагчымы. Звярніце ўвагу: Юзаф не чакае, калі да яго прыйдуць перапісчыкі, а адпраўляецца з цяжарнай жонкай у шматдзённае цяжкое падарожжа. Такі ў тыя часы быў парадак, і ён няўхільна выконваўся: «І пайшлі ўсе запісвацца». Слова «ўсе» ў дадзеным выпадку з'яўляецца ключавым.

Новае — гэта добра забытае старое

Народ па вызначэнні пазбаўлены суб'ектных характарыстык, што не перашкаджае яму высоўваць са сваіх шэрагаў лепшых прадстаўнікоў, з якіх і фармуецца ўлада. Вось як гэты працэс апісаў АП, завяршаючы 17 кастрычніка прэс-канферэнцыю журналістам расійскіх СМІ: «Все мы, дорогие мои мужики и девчонки, пришли оттуда, от того простого обычного дерьма, в котором ковыряется большая часть сегодняшнего нашего общества, которому мы не создали нормальные условия для жизни. Это надо помнить всегда».

Але акрамя ўлады і папуляцыі ў айчыннай гісторыі пастаянна прысутнічае трэці элемент — лішні чалавек. Лішні чалавек — гэта індывіды або групы, якія не «перамолатыя» ўладай і таму не сталі ні яе органам, ні часткай папуляцыі.

Калі наша Улада (прапісная літара ў гэтым выпадку абавязковая) ёсць спосаб усёпранікальнага кантролю над жыццём папуляцыі, то лішні чалавек — гэта мера незавершанасці сістэмы, пастаянны напамін Уладзе пра тое, што яна не здольная ўстаць поруч са сваімі вялікімі папярэднікамі — Аўгустам і Квірыніем.

Улада пазбаўленая рычагоў уплыву на лішніх людзей, колькасць якіх у памежных рэгіёнах Беларусі дасягнула ўжо адной трацiны. Адсюль патрабаванне АП «любыми способами, которые мы знаем и умеем делать, заставить этих людей работать!» Тэрмін — да 1 студзеня.

Творчых прапаноў з боку профільных ведамстваў доўга чакаць не давялося. У прыватнасці, у МУС прапанавалі дапоўніць Адміністрацыйны кодэкс артыкулам, у адпаведнасці з якім ухіленне паўналетняга працаздольнага грамадзяніна, які пастаянна пражывае на тэрыторыі краіны, больш за шэсць месяцаў на працу года ад фінансавання дзяржаўных выдаткаў павінна пацягнуць санкцыі ў выглядзе адміністрацыйнага арышту.

Аўтары ноў-хаў абгрунтоўваюць радыкальнасць сваёй прапановы спасылкай на арт. 56 Канстытуцыі, якая абавязвае грамадзян прымаць удзел у фінансаванні дзяржаўных расходаў шляхам выплаты дзяржаўных падаткаў, пошлін і іншых плацяжоў. Прэс-сакратар МУС К. Шалькевіч падкрэсліў, што гэта толькі адна з высунутых міністэрствам прапаноў. Але пакуль увесь спіс не абвешчаны, я дазволю сабе скарыстацца паўзай, каб нагадаць знакамітую формулу: «Новае — гэта добра забытае старое». У нашым выпадку прапануецца замена падаходнага падатку падушным.

Калі падаходны падатак выплачваецца з даходаў і ўласнасці, што і дазваляе грамадзянам працаваць «у цяню», заставацца недасягальнымі для падатковай інспекцыі, то падушны падатак спаганяецца з кожнага чалавека па выніках перапісу. У Старажытным Рыме ён быў вядомы пад назвай «capitatio». У Расіі падушны падатак увёў Пётр I. Ён жа пачаў пагалоўны перапіс падаткага насельніцтва.

Кола замкнулася, і мы зноў вярнуліся да праблемы, узнятай у мультфільме «Казлянё, якое лічыла да дзесяці», г.зн. да праблемы якасці сучаснай беларускай эліты. Аказваецца, бескарысліва лічыць да дзесяці (як, зрэшты, і да любой зададзенай лічбы) не так проста.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
“Новы час”

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: 250318@list.ru
Тэл. 8-02139-4-42-52, маб. + 375(29)6723842 (V),
Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 30.11.2014 у 18.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.